

Crna Gora
Ministarstvo evropskih poslova

Adresa: Bulevar revolucije 15
81000 Podgorica, Crna Gora
Tel: +382 20 481 301

Prilog 1

Crna Gora
Ministarstvo evropskih poslova

INFORMACIJA

**o potrebi privremenog finansiranja projekta Tehničke podrške IPA programa
prekogranične saradnje Bosna i Hercegovina - Crna Gora**

Podgorica, jul 2023. godine

I Uvod

Prekogranična saradnja između Bosne i Hercegovine i Crne Gore započeta je 2008. godine u okviru finansijske perspektive 2007-2013. Nakon uspješno implementiranog programa za finansijsku perspektivu 2007-2013, u toku je sprovedene druge generacije Programa 2014 -2020, čije se uspješno okončanje očekuje tokom naredne godine.

Program se implementira u direktnom sistemu upravljanja od strane Evropske komisije, u kojem ulogu Ugovornog tijela ima Delegacija Evropske unije u BiH. Operativna struktura Crne Gore (Ministarstvo evropskih poslova) u sprovođenju ovog Programa tijesno saraduje sa Operativnom strukturom Bosne i Hercegovine koja ima ulogu vodeće zemlje u sprovođenju programa (Direkcija za evropske integracije Vijeća ministara Bosne i Hercegovine). Operativne strukture zemalja učesnica programa potpomognute su Zajedničkim tehničkim sekretarijatom, sa glavnom kancelarijom u Sarajevu i Antena kancelarijom u Nikšiću. Sekretarijat pomaže operativnim strukturama i Zajedničkom odboru za nadgledanje u vršenju njihovih dužnosti, te je na raspolaganju potencijalnim i krajnjim korisnicima u pripremi i realizaciji projektnih predloga. Potrebe funkcionisanja Sekretarijata i rad Programskih tijela finansirane su bespovratnim sredstvima u iznosu od 100% od strane EU i iznose 10% ukupnih bespovratnih sredstava koje je Evropska unija opredijelila za ovaj program (7,9 miliona EU doprinos programu za IPA I i 8,4 miliona za IPA II).

Kao rezultat odlične saradnje operativne strukture dvije zemlje učesnice, obezbjeđeni su uslovi za odabir i sprovođenje kvalitetnih projektnih predloga. Tako je u okviru Ipe I kroz četiri otvorena poziva za dostavljanje predloga projekata ugovoreno ukupno 35 projekata vrijednosti od oko 7.9 miliona eura. Projekti su doprinijeli unapređenju kvaliteta života u pograničnom području kroz zajedničke akcije u oblastima turizma i ruralnog razvoja, zaštite životne sredine, zapošljavanja, te društvene kohezije i povezivanja ljudi i institucija u pograničnom području. Kvalitetna saradnja se nastavila i u okviru tekuće finansijske perspektive 2014 -2020, tokom koje je opšti cilj programa postizanje održivog razvoja u prekograničnom području između Bosne i Hercegovine i Crne Gore kroz promociju zajedničkih akcija koje se temelje na učinkovitom korištenju komparativnih prednosti programskog područja. Tokom Ipe II, kroz tri poziva, ugovoreno je 20 projekata ukupne vrijednosti od oko 9,1 miliona eura, od čega EU doprinos iznosi 7,44 a kofinansiranje projektnih partnera 1,65 miliona eura. Projekti se odnose na oblasti promocije zapošljavanja, mobilnosti radne snage, socijalne i kulturne inkluzije, zaštite životne sredine, prevencije i upravljanja rizikom, ublažavanja i prilagođavanja klimatskim promjenama, kao i poboljšanje kvaliteta i raznolikosti turističke ponude koja počiva na prirodnoj i kulturnoj baštini. Trenutno su u fazi implementacije 1 projekt Drugog i 5 projekata Trećeg poziva.

Program prekogranične saradnje između Bosne i Hercegovine i Crne Gore sprovodiće se i tokom finansijske perspektive 2021-2027, i nastaviće da podržava prekograničnu saradnju u cilju promocije dobrosusjedskih odnosa, podsticanja evropskih integracija i promocije društveno-ekonomskog razvoja kroz zajedničke lokalne i regionalne inicijative, unapređenjem otpornosti na prirodne nepogode i nepogode koje je izazvao čovjek, kao i izazove klimatskih promjena, te podsticanjem održivog upravljanja prirodnim i kulturnim naslijeđem i njegovog povezivanja sa sektorom turizma, s posebnim fokusom na jačanje kapaciteta lokalnih i regionalnih organa vlasti za suočavanje sa lokalnim izazovima. Evropska komisija donijela je 19.

maja 2022. godine Implementacionu odluku o finansiranju programa prekogranične saradnje Bosna i Hercegovina - Crna Gora br C(2022) 3401.

EU doprinos za finansijsku perspektivu 2021 – 2027 iznosi 8,400,000.00 eura. Sredstva raspoloživa u okviru Programa će se obezbjeđivati kroz tri alokacije, tako što će se sredstva raspoloživa za 2021. i 2022. godinu isplaćivati kroz alokaciju za 2022. godinu, sredstva raspoloživa za 2023, 2024. i 2025. godinu isplaćivati kroz alokaciju za 2024. godinu, dok će se sredstva raspoloživa za 2026. i 2027. godinu isplaćivati kroz alokaciju za 2027. godinu. Sufinansiranje tematskih prioriteta obezbjeđuju korisnici bespovratnih sredstava, u iznosu od najmanje 15% ukupnih troškova na nivou projekata, dok je projekt Tehničke podrške finansiran sa 100% EU sredstava.

Ugovorno tijelo – Delegacija EU u Bosni i Hercegovini objavila je Prvi poziv za dostavljanje projektnih predloga 5. juna 2023 godine. Poziv je otvoren do 25. jula 2023 godine i fokusiran je na oblast održivog turizma, prirodnog i kulturnog naslijeđa. Poziv je objavljen sa suspenzivnom klauzulom koja se odnosi na obaveznost stupanja na snagu Finansijskog sporazuma, od čega zavisi i zaključivanje ugovora sa aplikantima čiji projektni predlozi budu odabrani u okviru Prvog poziva. Ukupna sredstva namijenjena za Prvi poziv IPA III programa iznose 2,16 miliona eura (EU doprinos).

II Trenutni status zaključenja Finansijskog sporazuma

U cilju sprovođenja Programa, neophodno je da Evropska komisija, Vlada Crne Gore i Vlada Bosne i Hercegovine zakluče Finansijski sporazum kojim se utvrđuju uslovi pružanja podrške EU, pravila i postupci isplate koji se odnose na podršku i uslove pod kojima će se upravljati podrškom. Finansijski sporazum se odnosi na cijelu perspektivu 2021-2027 i alokaciju 2022, dok će usvajanje preostalih godišnjih finansijskih obaveza biti odobreno razmjenom pisama između Komisije i korisnika IPA III. Potpisivanjem ovog Sporazuma obezbjeđuje se pravna osnova za izvršavanje svih obaveza koje države preuzimaju kako bi ispunile ciljeve koji su predviđeni Programom.

Vlada Crne Gore, na sjednici održanoj 13. aprila 2023. godine, razmotrila i usvojila Informaciju o Finansijskom sporazumu između Evropske komisije, Crne Gore i Bosne i Hercegovine koja se odnosi na Program prekogranične saradnje Bosna i Hercegovina - Crna Gora 2021-2027, sa Predlogom sporazuma koje je dostavilo Ministarstvo evropskih poslova. Vlada je zaključcima prihvatila Predlog Sporazuma i ovlastila državnu sekretarku i nacionalnu IPA koordinatorku dr Milenu Žižić da u ime Vlade Crne Gore popiše navedeni Sporazum.

Vijeće ministara BiH utvrdilo je, na 7. sjednici Vijeća ministara Bosne i Hercegovine održanoj 30. marta 2023. godine, Prijedlog sporazuma o finansiranju Programa prekogranične saradnje Bosna i Hercegovina - Crna Gora za period 2021. - 2027. između Evropske unije, Bosne i Hercegovine i Crne Gore. Međutim, kako važeći pravni propisi u Bosni i Hercegovini predviđaju i usvajanje sporazuma od strane Predsjedništva, kao i potvrđivanje sporazuma, izvjesno je da procedura potpisivanja sporazuma sa strane Bosne i Hercegovine neće biti završena prije decembra 2023. godine, što predstavlja krajnji rok za obezbjeđivanje pravne osnove za korištenje sredstava namijenjenih kroz alokaciju za 2022. godinu. Procedura potpisivanja trilateralnih finansijskih sporazuma, kao što je u slučaju ovog programa, predviđa da finansijski sporazum potpiše Evropska komisija, pa redom vodeća zemlja programa i država partner na

programu, odnosno Bosna i Hercegovina, pa Crna Gora, nakon čega sporazum stupa na snagu. **I pored činjenice da je Vlada Crne Gore razmotrila i prihvatila Finansijski sporazum za ovaj program, zbog kompleksne procedure usvajanja od strane više nivoa vlasti u Bosni i Hercegovini, njegovo stupanje na snagu se očekuje tek u decembru 2023, što se posebno odražava na finansiranje tehničke podrške programa u periodu od septembra do decembra 2023. godine.**

III Tehnička podrška

Prioritet Tehničke podrške je usmjeren na obezbijedivanje efikasnog upravljanja i administracije Programom, s ciljem finansiranja aktivnosti koje sprovode Operativne strukture programa, Zajednički odbor za nadgledanje i Zajednički sekretarijat, kao i svih drugih aktivnosti koje su neophodne u procesu upravljanja Programom. Za ovaj prioritet EU obezbjeđuje 100% finansiranja. Za projekat tehničke podrške za period 2021-2027 opredijeljeno je ukupno 840,000.00 eura, dok sredstva raspoloživa kroz prvu alokaciju za 2022. godinu iznose 240.000,00 eura. Crnogorskoj strani bi, na osnovu predloga budžeta poslatog Ugovorno tijelu 19. juna 2023. godine na razmatranje i odobrenje, pripala bespovratna sredstva u iznosu od 62,956.52 eura za prve dvije godine sprovođenja projekta, a ukupno oko 220,000,00 za sedam godina trajanja projekta. Kako bi sredstva bila raspoloživa, neophodno je okončati proceduru ratifikacije i potpisivanja Finansijskog sporazuma, koja se očekuje najdalje do kraja 2023. godine što, kao što je prethodno navedeno, predstavlja krajnji rok za obezbijedivanje pravne osnove za korištenje sredstava namijenjenih kroz alokaciju za 2022. godinu.

Tekući projekt tehničke podrške br. 2021/429-362 završava 31. avgusta 2023. godine. Trenutno je u proceduri razmatranja i odobrenja od strane Ugovornog tijela – Delegacije Evropske unije u Bosni i Hercegovini njegov produžetak do 30. septembra 2023. godine, kako bi se iskoristila do sada neutrošena sredstva i optimizirala projektna potrošnja. Nakon toga, kako bi se obezbijedio kontinuitet tehničke podrške, neophodno je obezbijediti sredstva iz budžeta Crne Gore za njegov nastavak od tri mjeseca (30. septembar – 31. decembar 2023. godine), odnosno do očekivanog potvrđivanja i potpisivanja Finansijskog sporazuma. **Ukupna sredstva potrebna kako bi se finansirali troškovi za period od 1. oktobra do 31. decembra 2023. godine iznose 6.400.00 eura i odnose se operativni minimum potreban za funkcionisanje Antena kancelarije u Nikšiću (zakup kancelarijskog prostora, telefonska linija, plata zaposlenog službenika, kancelarijski materijal i ostali sitniji projektni troškovi).** Navedena sredstva su već obuhvaćena zbirnom budžetskom pozicijom 414-7 Konsultantske usluge, projekti i studije u budžetu Ministarstva evropskih poslova za 2023. godinu, uz napomenu da ovaj iznos naknadno neće biti refundiran od strane EU, kako je prvobitno planirano.

Ovakvim privremenim finansiranjem bi se obezbijedio kontinuitet u radu tehničke podrške, u periodu veće opterećenosti poslom radi paralelnog procesa zatvaranja IPA II projekata i programa i početka IPA III programa, te objavljenog Prvog poziva za dostavljanje projektnih predloga i očekivanog perioda evaluacije i ugovaranja projekata. **S obzirom na navedene benefite sprovođenja ovog prekograničnog programa, Ministarstvo evropskih poslova smatra da je opravdano i svrsishodno izdvajanje iz budžeta za finansiranje tehničke podrške u periodu od tri mjeseca (30. septembar – 31. decembar 2023. godine) u ukupnom iznosu od 6.400 eura, te predlaže Vladi da donese odgovarajuće zaključke kako bi omogućili operativno sprovođenje ovog privremenog finansiranja.**